

አዋጅ ቁጥር 3/1983 ዓ.ም.

ሰላ ሰላማዊ ሰልፍና ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባ ሥነ ሥርዓት የወጣ አዋጅ

ሐምሌ 15 ቀን 1983 ዓ.ም. በወጣው የኢትዮጵያ የሽግግር ወቅት ቻርተር ክፍል አንድ አንቀጽ አንድ የዴሞክራሲ መብቶች ያለአንዳች ገደብ መሉ በሙሉ መከበራቸው የታወጀ ስለሆነ፤

ሰላማዊ ሰልፍና ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባን በሚያካሄዱ ግለሰቦችና በሌሎች ግለሰቦች መካከል ሊነሣ የሚችል አምባገነን በመቆጣጠርና የሕዝብ ሰላምና ፀጥታ የሚያውክን ሁኔታ በማስወገድ የሰላማዊ ሰልፍኞችና ሕዝባዊ የፖለቲካ ተሰብሳቢዎች መብቶች ለመጠበቅ፤

በዲሞክራሲያዊ መብቶች በመጠቀም በሚደረግ ሰላማዊ ሰልፍ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባ ሳቢያ በግለሰቦችና በንብረት ላይ ሊደርስ የሚችል ጉዳትና ጥፋትን ለመቆጣጠር፤

እነዚህንም መብቶች በሚገባ ተግባር ላይ እንዲውሉ የኅብረተሰቡን የዕድገት ደረጃና የኑሮ ሥርዓት በማገናኘብ የተመለከቱት ዲሞክራሲያዊ መብቶች ሕዝብ እንዲጠቀምባቸው ለማድረግ፤

የእነዚህና የሌሎች ሰብአዊ መብቶች አጠቃቀምን በተመለከተ በቅርቡ ተጠንቶ ሌሎች ዝርዝር ሕጎች እስኪወጡ ድረስ ሕዝቡ በዴሞክራሲያዊ መብቱ ካሁኑ መጠቀም እንዲችል በቻርተሩ አንቀጽ ዘጠኝ (መ)መሠረት የተወካዮች ምክር ቤት የሚከተለውን አውጇአል፡፡

1. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ "የሰላማዊ ሰልፍና ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባ ሥነ ሥርዓት አዋጅ ቁጥር 3/1983 ዓ.ም." ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያስጠው ካልሆነ በቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

- 1) "ሰላማዊ ሰልፍ" ማለት ብዙ ሕዝብ በአደባባይ በመንግድ ወይም በሌላ ለሰላማዊ ሰልፍ ምቹ የሆነ ሥፍራ፣ የጦር መሣሪያ ሳይዙና የኅብረተሰቡን ሰላም ሳያውኩ ሃሳባቸውን በንግግር፣ በዘፈን፣ መፈክርን በማሰማት፣ ጽሑፍን በማንገብ...ወዘተ በሥርዓትና በይፋ የሚገልጹበት ሂደት ነው፤

- 2) "ሕዝብ- የፖለቲካ ስብሰባ" ማለት ብዙ ሕዝብ በቤት፣ በግቢ፣ በአደባባይ ወይም በሌላ ለስብሰባ ምቹ በሆነ ሥፍራ የጦር መሣሪያ ሳይዙና የኅብረተሰቡን ሰላም ሳያውኩ፣ ካስፈለገ በድምፅ ማጉሊያ መሣሪያም ጭምር እየተጠቀሙ ፖለቲካዊና ፖለቲካ ነክ በሆኑ ጉዳዮች ላይ በይፋ ውይይት የሚያካሂዱበት ስብሰባ ነው።

3. ሰላማዊ ሰልፍና ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባ ስለማድረግ

- 1) በኢትዮጵያ የሽግግር ወቅት ቻርተር አንቀጽ አንድ እንደተረጋገጠው ማንኛውም ግለሰብ ሰላማዊ ሰልፍና ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባ የማዘጋጀትና በነዚህ የመሳተፍ መብት አለው።
- 2) ማንኛውም ግለሰብ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 3 ንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገውን መብት በሥራ ላይ የሚያውለው የሌሎችን ሕጋዊ መብቶች በማይጋፋበት አኳኋን ይሆናል።

4. የማሳወቅ ግዴታ

- 1) ሰላማዊ ሰልፍ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባ የማያዘጋጅ ማንኛውም ግለሰብ፣ ቡድን ወይም ድርጅት የታሰበው ሰላማዊ ሰልፍ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባ ከሚካሄድበት ጊዜ ቢያንስ ከ48 ሰዓታት በፊት በጽሑፍ የማሳወቅ ግዴታ አለበት።
- 2) የማሳወቂያው ጽሑፍ ሰላማዊ ሰልፍ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባ በከተማ ከሆነ የሚደረገው ለከተማው አስተዳደር ጽ/ቤት፣ ከከተማ ውጭ ከሆነ ለወረዳው አስተዳደር ጽ/ቤት ይሆናል።

5. የጽሑፍ ይዘት

- 1) ሰላማዊ ሰልፍ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባ የማያዘጋጅ ማንኛውም ግለሰብ፣ ቡድን ወይም ድርጅት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 4 ለከተማው ወይም ለአውራጃው አስተዳደር ጽ/ቤት የሚያቀርበው ጽሑፍ ከዚህ በታች የተዘረዘረትን ነጥቦች የያዘ ይሆናል፡
 - ሀ) የሰላማዊ ሰልፍ ወይም የሕዝባዊ ፖለቲካ ስብሰባው ዓላማ፣
 - ለ) ሰላማዊ ሰልፍ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባው የሚደረግበት ቦታ፣ ሰላማዊ ሰልፍ ከቦታ ቦታ የሚዘዋወር ከሆነም የሚተላለፍባቸው መንገዶችና አደባባዮች፣
 - ሐ) ሰላማዊ ሰልፍ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባው የሚደረግበት ቀንና ሰዓት፣
 - መ) ሰላማዊ ሰልፍ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባው የሚወሰደው ጊዜ ግምትና የተሳታፊው ሕዝብ ብዛትና ማንነት ግምት፣

- ሠ) ሰላማዊ ሰልፉ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባው በሚደረግበት ጊዜ ሰላምና ፀጥታን ለማስጠበቅ ከመንግሥት የሚፈለገው ዕርዳታ፣ እና
- ረ) የሰላማዊ ሰልፉ ወይም የሕዝባዊ ፖለቲካ ስብሰባ አደራጅ ግለሰብ ወይም ቡድን ሙሉ ስም፣ አድራሻና ፊርማ፣ በድርጅት ስም የሚዘጋጅ ከሆነም የድርጅቱ የአመራር አካል ተወካዮች ሶስት ተጠሪዎች ስም፣ አድራሻና ፊርማ፡፡

6. የከተማው ወይም የአውራጃው አስተዳደር ጽ/ቤት ኃላፊነት

- 1) የከተማው ወይም የወረዳውን አስተዳደር ጽ/ቤት የሰላማዊ ሰልፍ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባ ጥያቄ በጽሑፍ ሲቀርብለት ሰላምን ከማስፈን ፀጥታን ከማስጠበቅና የሕዝቡን ዕለታዊ ኑሮ እንዳይሰናከል ከማድረግ አንፃር አስፈላጊውን ዝግጅት ሁሉ የማድረግ ኃላፊነት አበለት፡፡
- 2) የከተማው ወይም የወረዳው አስተዳደር ጽ/ቤት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 6 ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከቱትን ሁኔታዎች በማገናዘብ ሰላማዊ ሰልፉ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባው በሌላ ጊዜ ወይም በሌላ ሥፍራ ቢደረግ ይሻላል የሚል አስተያየት ካለው ምክንያቱን በመግለጽ ይህንኑ ጥያቄው በደረሰው በ12 ሰዓት ውስጥ በጽሑፍ ለአዘጋጁ የማሳወቅ ኃላፊነት አለበት፡፡ ሆኖም የከተማው ወይም የወረዳው አስተዳደር ጽ/ቤት ሰላማዊ ሰልፉ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባው ምን ጊዜም በየትኛውም ቦታ ሊካሄድ አይችልም ማለት አይችልም፡፡

7. የተከለከሉ ሥፍራዎች

- 1) ማናቸውም ሰላማዊ ሰልፍ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባ ከዚህ በታች በተዘረዘሩት ቦታዎች 100 ሜትር ርቀት ውስጥ ሊደረግ አይችልም፡
 - ሀ) በኤምባሲዎችና ዓለም አቀፍ ድርጅቶች የሥራ ቦታና የመኖሪያ ቤት፣
 - ለ) በቤተክርስቲያን በመስጊድና በመሳሰሉት የጸሎት ቤቶች እንዲሁም በሆስፒታልና በመካነ መቃብር ዙሪያ፣
 - ሐ) በኤሌክትሪክ ፣ ማመንጫዎች በግድቦችና በመሳሰሉት አደጋ ሊያስከትሉ በሚችሉ ቦታዎች ዙሪያ፣ እና
 - መ) በገበያ ቀን ሰላማዊ ሰልፎችን ወይንም የሕዝብ ስብሰባዎችን ለማስተናገድ አስቸጋሪ በሚሆን የገበያ ቦታዎች፡፡

2) ማናቸውም ሰላማዊ ሰልፍ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባ በጦር ኃይሎች፣ በጥበቃና የሕዝብን ሰላምና ደኅንነት በሚቆጣጠሩ የመንግሥት የሥራ ክፍሎች አካባቢ 500 ሜትር ርቀት ውስጥ ሊደረግ አይችልም።

8. የተከለከሉ ሁኔታዎች

- 1) ማናቸውም ሰላማዊ ሰልፍ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባ፣
 - ሀ) የዘር፣ የቀለም፣ የሃይማኖት፣ የጾታና የመሳሰሉትን የእኩልነት መብቶችን በሚጻረር ልዩነቶች በማድረግ ላይ የተመሠረተ ዓላማን፣
 - ለ) በብሔር፣ በብሔረሰብና በሕዝቦች በዘረኝነት ላይ የተመሠረተ የጥላቻ አሉባልታንና ዘረኛ ጥርጣሬን ለማራመድና ለማነሳሳት፣ አይፈቀድለትም።
- 2) የኢሠጋና የደኅንነት አባላት የተወካዮች ምክር ቤቱ ሌላ ውሳኔ እስካልወሰነ ድረስ በማንኛውም የፖለቲካ እንቅስቃሴ እንዳይሳተፉ ታግደዋል፣ ድርጅቶቹም ፀረ ዲሞክራሲና ወንጀለኛ ድርጅቶች ስለሆኑ ፈርሰዋል።

9. ሕጋዊ ተጠያቂነት

የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች የጣሰ ወይም በዚህ አዋጅ አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 የተመለከቱትን ለመፈጸም ሙከራ ያደረገ ወይም የፈጸመ ግለሰብ፣ ቡድን ወይም የድርጅት ተጠሪ ወይም ተጠሪዎች እና በሙከራው ወይም በድርጊቱ ተባባሪ የሆኑ ሁሉ ሊደርስ ይችላል ለነበረው ወይም ለደረሰው ጥፋት በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ መሠረት ተጠያቂ ይሆናሉ።

10. የፀጥታ አሰከባሪዎች ኃላፊነት

የግለሰቦችን መብት ለማስከበር፣ በግለሰቦች ላይ ሊደርስ የሚችል የአካልም ሆነ የንብረት ጉዳትና ጥፋት እንዲሁም በንብረተሰቡ ላይ ጉዳት እንዳይደርስ ለመጠበቅ የፀጥታ አሰከባሪዎች በማናቸውም ሰላማዊ ሰልፍ ወይም ሕዝባዊ የፖለቲካ ስብሰባ በመገኘት የሕዝብን መብት ሰላምና ደኅንነት የማስከበር ኃላፊነት አለባቸው።

II. የተሻሩ ሕጎች

ይህንን አዋጅ የሚፃረር ማናቸውም ሕግ፣ ደንብ ፣ መመሪያና ውሳኔ ተፈጻሚነት አይኖረውም።

12. ሕጉ የማጸናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ጊዜ ጀምሮ የጸና ይሆናል።

አዲስ አበባ ነሐሴ 6 ቀን 1983 ዓ.ም.

PROCLAMATION No. 3/1991
PROCLAMATION TO ESTABLISH THE PROCEDURE FOR PEACEFUL
DEMONSTRATION AND PUBLIC POLITICAL
MEETING

WHEREAS it has been proclaimed in Part One, Article One of the Transitional Period Charter of Ethiopia issued on July 22, 1991 that democratic rights shall be respected fully and without any limitation;

WHEREAS in order to safeguard the rights of participants of peaceful demonstrations and public political meetings, by controlling brawls that could arise between participants of peaceful demonstration or public political meetings and others and by eliminating conditions that disturb the public peace and security;

WHEREAS in order to control the harm and damage that can result to individuals and property in the process of the exercise of democratic rights through peaceful demonstrations or public political meetings;

WHEREAS in order to enable the people to exercise their democratic rights it is essential that these rights be effectively employed, due regard being given to the society's stage of development and the people's living conditions;

NOW THEREFORE, so that the people start enjoying their democratic rights forthwith, until detailed laws are worked out and promulgated in the near future to provide for the exercise of these and other human rights, in accordance with Article 9/d/ of the Charter, the Council of Representatives proclaims as follows:

1. *Short Title*

This Proclamation may be cited as the "Peaceful Demonstration and Public Political Meeting Procedure Proclamation No. 3/1991."

2. *Definition*

In this Proclamation, unless the context otherwise require:

1) "Peaceful Demonstration" means any public and orderly procession in which a group of people express their ideas through speeches, songs, mottos, placards etc ... in a public square, street, or any other suitable place, without carrying arms and without disturbing the public peace;

2) "Public Political Meeting" means any meeting in which a group of people publicly discuss political and politics-oriented issues, using loud speakers if necessary, inside a building, a compound, a public square or any other suitable place without carrying arms and without disturbing the public peace.

3. *Carrying Out Of Peaceful Demonstrations and Public Political Meetings.*

1) Any individual has the right to organize and participate in peaceful demonstration and public political meeting as guaranteed in Article One of the Transitional Period Charter of Ethiopia.

2) The employment of the right provided for in Art. 3-sub article 1 of this Proclamation by any individual shall be without interference with the legal rights of third parties.

4. *Obligation to Give Notice*

1) Any individual, groups or organization that organizes a peaceful demonstration or public political meeting has the obligation to give a written notice 48 hours before the intended peaceful demonstration or public political meeting is to take place.

2) The written notice shall be submitted to the municipality office if the peaceful demonstration or public political meeting is to take place in town, and to the Wereda administrative office if it is to take place out of town.

5. *Written Particulars*

1) The written statement to be submitted to the municipality or Awraja administrative office pursuant to Article 4 of this Proclamation, by an individual, group or organization organizing a peaceful demonstration or public political meeting shall contain the following particulars:

a) the objective of the peaceful demonstration or public political meeting;

b) the place where the peaceful demonstration or public political meeting is to take place, and the streets and public squares the peaceful demonstration will pass through if it is a moving procession;

c) the date and hour of the peaceful demonstration or public political meeting;

d) estimation of the time the peaceful demonstration or public political meeting will require and estimation of the number and kind of participants;

e) the type of assistance required from the government to keep the public peace when the peaceful demonstration or public political meeting is taking place; and

f) the full name, address and signature of the individual or group organizing the peaceful demonstration or public political meeting, the names, addresses and signatures of three members of the leadership, where it is organized by an organization.

6. *The Responsibility of the Municipal or Wereda Administrative Office.*

Upon receiving a written notice of it peaceful demonstration or public political meeting the municipal or *Wereda* administrative office has the responsibility to make all the necessary preparations in order to maintain peace and security and so that the daily life of the people is not disrupted.

Where the municipal or *Wereda* administrative office is of the opinion that, for reasons referred to in Article 6 sub-article 1 of this Proclamation, it is preferable for the peaceful demonstration or public political meeting to be held at some other time or place, it shall so notify the organizers by giving reasons, in writing, within 12 hours of the time of submission of their notice.

7. *Prohibited Areas*

1) No peaceful demonstration or public political meeting can take place within 100 meters of the following areas:-

- a) offices and residences of embassies and international organizations;
- b) churches, mosques and similar prayer houses as well as hospitals and graveyards;
- c) electric power sources, dams and other dangerous places; or

d) market places unsuitable for peaceful demonstration and public political meeting during market days.

2) No peaceful demonstration or public political meeting can take place within 500 meters of centers of military forces, and detention and public peace and security offices.

8. *Prohibited Conditions*

No peaceful demonstration or public political meeting is allowed to pursue the following objectives;-

- a) discrimination based on race, colour, religion, sex or similar characteristics;
- b) racist promotion and provocation, of ethnic mistrust and hatred among nations, nationalities and peoples.

2) WPE and Security the organizations being anti-democratic and criminal have been disbanded.

9. *Legal Accountability*

Any individual, group or representative of an organization who violates the provisions of this Proclamation or attempt to or violates the prohibition under Article 8 sub-articles 1 and 2 of this Proclamation, and all accomplices to the attempt or violation shall be made accountable under the criminal Code for the damage that resulted or

could have resulted.

10. *Responsibility of Security Officers*

In order to safeguard individual rights, and protect the individual from harm and property damage as well as to safeguard the public, security officers, by their presence in any peaceful demonstration or public political meeting, have the responsibility to safeguard the people's rights and peace and security.

11. *Repealed Laws*

Any law, regulation, directive or decision that violates this Proclamation is null and void.

12. *Effective Date*

This Proclamation shall enter into force on the date of its publication in the *Negarit Gazeta*.

Done at Addis Ababa this 12th day of August.1991.